

Kuntouttava työote

- mahdollisuudet ja haasteet eri kieli- ja kulttuuritaustaisten parissa

Adnan Balic ja Kati Kaarlejärvi

RSKK 22.2.2019

katinkultaa

Yle Helsinki

katinkultaa Ylen aamutelkkarissa puhumassa ulkomaalaisista vangeista. Ulkomaalaisten osuus vangeista on kasvanut viimeisen 10 vuoden aikana ja se on haastanut myös meidät ammattilaiset hakemaan uudenlaisia tapoja työskennellä. www.rikosseuraamus.fi löytyy käännettyä rikosseuraamusalan materiaalia, sekä monikielisiä videoita ulkomaalaistaustaisille vangeille.

hannaleena.laitinen Hienosti esiinnyit! 🐼

nemilia35 Hyvä te 🐼

annukka.kati Hyvin meni 🐼

mika.p.har ja 143 muuta tykkäävät

15. TAMMIKUUTA

Lisää kommentti...

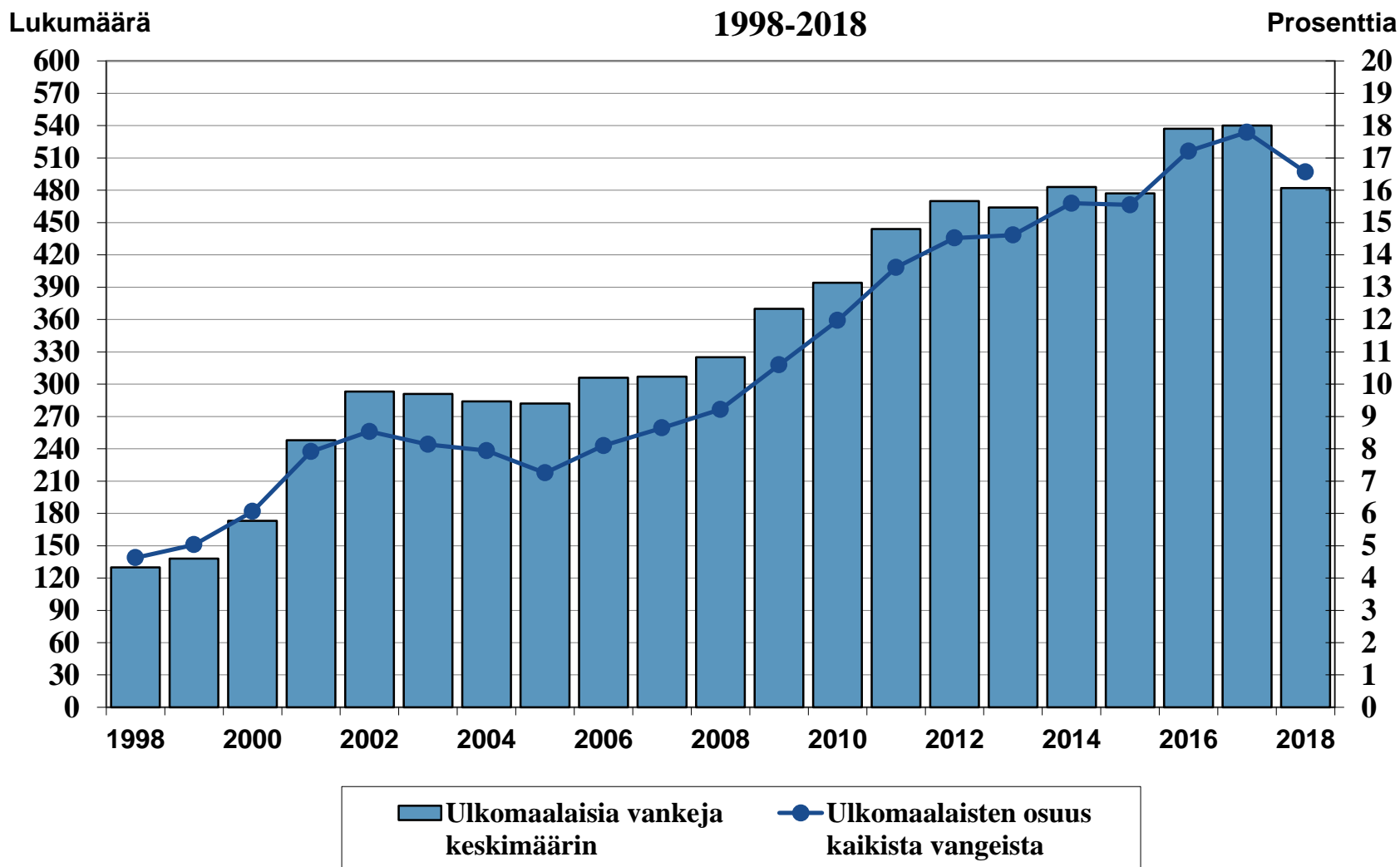

Harjoitus

- Kuvittele, että olet matkustamassa Tunisiaan. Sinulla on siellä suomalaisia ystäviä, joiden tiedät olevan sekaantunut johonkin, joka ei kestä päivänvaloa. He pyytävät sinua tuomaan paketin Suomesta ja sanovat, että saat palkkioksi siitä 5000 euroa. Suostut siihen, vaikka tiedät että paketti todennäköisesti sisältää huumeita tai jotain vastaavaa. Jäät kiinni Tunisian rajalla ja joudut paikalliseen vankilaan.
- Olet tunisialaisen vankilan tulo-osastolla. Mieti:
 - Mitä ajattelet?
 - Mitä tunnet?
 - Mitä toivoisit tapahtuvan?
 - Tarvitsisitko jotain apua?
- Pohdi asiaa ja tee muutama muistiinpano

- Olet tunisialaisen vankilan tulo-osastolla:
 - Mitä tunnet?
 - Mitä ajattelet?
 - Mitä toivoisit tapahtuvan?
 - Tarvitsisitko jotain apua? Mistä sitä saisit?

ULKOMAALAISTEN VANKIEN KESKIMÄÄRÄ JA OSUUS KAIKKIEN VANKIEN KESKIMÄÄRÄSTÄ

ULKOMAALAISET VANGIT 2.5.2018 (kahdeksan suurinta ryhmää)

	N	%
Viro	87	17,3
Irak	55	10,9
Romania	40	8,0
Liettua	34	6,8
Ruotsi	28	5,6
Venäjä	22	4,4
Albania	21	4,2
Somalia	17	3,4

Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 2.5.2018		
Päärikos	N	Prosenttia
ryöstö	22	7,2
varkaus	20	6,5
muu omaisuusrikos	9	2,9
henkirikos	31	10,1
muu väkivaltarikos	27	8,8
seksuaalirikos	27	8,8
huumausainerikos	151	49,3
liikennejuopumus	12	3,9
muut rikokset	7	2,3
Yhteensä	306	100

Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 1.5.2017		
Päärikos	N	Prosenttia
ryöstö	15	4,6
varkaus	24	7,4
muu omaisuusrikos	10	3,1
henkirikos	33	10,2
muu väkivaltarikos	31	9,6
seksuaalirikos	46	14,2
huumausainerikos	150	46,3
liikennejuopumus	9	2,8
muut rikokset	6	1,9
Yhteensä	324	100

Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 1.5.2016		
Päärikos	N	Prosenttia
ryöstö	17	5,5
varkaus	36	11,7
muu omaisuusrikos	9	2,9
henkirikos	31	10,1
muu väkivaltarikos	20	6,5
seksuaalirikos	17	5,5
huumausainerikos	155	50,5
liikennejuopumus	14	4,6
muut rikokset	8	2,6
Yhteensä	307	100

Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 1.5.2015		
Päärikos	N	Prosenttia
ryöstö	15	5,1
varkaus	43	14,6
muu omaisuusrikos	10	3,4
henkirikos	33	11,2
muu väkivaltarikos	19	6,5
siveellisyysrikos	29	9,9
huumausainerikos	136	46,3
liikennejuopumus	4	1,4
muut rikokset	5	1,7
Yhteensä	294	100

Hankkeen aikana on huomattu, että uusia keinoja tarvitaan ulkomaalaistaustaisten kuntoutuksen tueksi

”Koulutuksen ja kuntoutuksen näkökulmasta

meillä on aika moninainen kohdejoukko: noin 500 yksilöä, yli 60 eri kansalaisuudesta – joista noin 200:lla on vakinainen asuinpaikka Suomessa.

Vangit on sijoitettu ympäri Suomea.”

- Kielimuurin vuoksi henkilön kanssa asiointi voi olla joskus haasteellista
- Kielitaidon puutteen vuoksi ei aina voida osallistua koulutukseen tai työtoimintaan
- Vanki voi kohdata rasismia toiminnoissa, kuten koulutuksessa tai työtoiminnoissa
- Maassaolon epävarmuus/ maasta poistamisen mahdollisuus vaikuttaa vapautumisen valmisteluun
- Risen henkilöstön tarvitsee edelleen lisää osaamista ulkomaalaisiin liittyviin erityiskysymyksiin, vaikka koulutuksia on jo ollutkin:
 - Yhteistyö: Minun silmin Sinun silmin (Helsingin kaupunki)
 - Ulkomaalainen rikoksentekijänä – seminaari
 - Kepeli, Metropolia
- **Toivon, että tulevaisuudessa henkilöstössämme on lisää eri kieli – ja kulttuuritaustaisia ammattilaisia!**

Sanastot 13 eri kielellä vankien käyttöön

Rikosseuraamusalan sanastoa

SUOMI-ALBANIA

FINLANDEZ-SHQIPTAR

apulaisjohtaja	zëvendës drejtori
arviointikeskus	qendra e vlerësimit
asianajaja	avokat
erikoissuunnittelija	zyrtar i lartë i Planifikimit
erityisohjaaja	drejtor/këshillta i veqant
gynekologi	gjinekolog
hammaslääkäri	dentist
hoitaja	infermiere
lääkäri	mjek
notaari	noter
ohjaaja	drejtor/këshilltar
opinto-ohjaaja	këshilltar i studimeve

kirkko/hiljentymishuone kishë/përsiatje

kutsuvalo sellissä shenje dritë në qelizë

liikunta ushtrimë

maksukortti kartë debiti

ovet auki dyert Hapur

ovet kiinni dyert Mbyllur

perhetapaaja një vizitor familjar

poistumislupa leje per Dalje

puhdistaja (putsari) pastruës

puhelin telefon

puhelinaika koha e Telefonates

kuntosali palestër

päiväjärjestys rendi i ditës

ruoka-aika koha e ushqimit

Ulkomaalaisten vankien perehdytystä vahvistetaan video-oppaalla

Julkaistu 28.9.2018 Päivitetty 4.10.2018

Nykyisin noin 18 prosenttia vangeista on ulkomaalaisia. Eri kansalaisuuksia on yhteensä 69. Siksi monikielinen perehdytysmateriaali on nähty tarpeelliseksi. Rikosseuraamuslaitos (Rise) on aiemmin julkaissut rikosseuraamusalan sanastoa kymmenellä eri kielellä ja kolme uutta sanastoa on vielä tulossa. Nyt on julkaistu myös video-muotoinen tulo-opas vankilaan tulijoille viidellä eri kielellä.

Vangeille tarkoitettu tulo-opasvideo on julkaistu kielillä: suomi, arabia, turkki, latvia ja albania. Tarkoitus on, että vanki saa videoilta riittävän perustiedon suljetun laitoksen toiminnasta, oikeuksistaan ja rangaistusajasta omalla kielellään. Video on suunniteltu valtakunnalliseksi, kaikkiin – erityisesti suljettuihin – laitoksiin sopivaksi.

Videot löytyvät Risen YouTube-kanavalta: [Risevisio](#) .

Toivomuksena on, että videoita voidaan hyödyntää niin laitoksissa, kuin niiden ulkopuolellakin. Video sopii näytettäväksi suoraan vangeille, mutta myös omaisten ja yhteistyökumppaneiden käytettäväksi.

Risen [yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman](#) mukaan erityisjärjestelyillä on varmistettava, että kielivähemmistöihin kuuluvien vankien tarpeista huolehditaan. Kuntoutuksessa käytetään vieraskielistä materiaalia siltä osin kuin sitä on saatavilla.

Videot on tehty pilottina osana [Vankeusaika mahdollisuutena](#) -hanketta.

Lisätietoja: viestintäpäällikkö Pilvi Isotalus, pilvi.isotalus(at)om.fi, p. 050 331 0067 ja projektipäällikkö Kati Kaarlejärvi, kati.kaarlejarvi(at)om.fi, p. 029 56 88536

Youtube:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL-FcTC-5fopoKw2kpDPrJqx8sm6yPIgM->

*”Selkeä, rauhallinen,
riittävästi tietoa”*

”Hyvä!”

TURUN VANKILA

Kulttuuritulkkitoiminta

- Omankielinen ihminen, jonka kanssa voi vapaasti keskustella
- Kulttuuritulkin toiminta helpottaa vangin ja viranomaisen välistä vuorovaikutusta
- Vangeilla kokemus siitä, ettei heitä ole unohdettu laitokseen

Vankeusaika mahdollisuutena!
– yhteisasiakkuus sosiaalista osallisuutta ja työllisyyttä tukevissa verkostoissa
(2016–2019)

Vankeusaika mahdollisuutena! – Vapaaehtoistyöntekijän (kulttuuritulkin) pilotointi

Turun vankilassa

Hankkeessa panostetaan eri kieli- ja kulttuuritaustaisten palveluiden kehittämiseen. Käytännön asiakastyön lisäksi tuotetaan koulutusta henkilöstölle monikulttuurisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Pyritään löytämään hyviä käytäntöjä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten kanssa työskentelyyn sekä rakentamaan yhteistyösuhteita monikulttuuristen järjestöjen kanssa. Pyritään löytämään rakentavia tapoja vastata uusiin yhteiskunnallisiin haasteisiin, joita mm. polarisaatio ja maahanmuuton haasteet aiheuttavat. Tavoitteena on vähentää syrjäytymistä, syrjinnän kokemuksia ja sitä kautta edistää myönteistä integroitumista.

Syyskuussa aloitetaan kulttuuritulkin pilotointi Turun vankilassa. Muhannad Alkhalil on irakilaisyntyinen, Suomessa jo pienestä asti asunut. Tarkoituksena on, että hän tulisi Tuv:aan ainakin kerran kuukaudessa koko päiväksi pienentämään Arabian kielen kielimuuria. Hän toimii Balicin työkaverina maahanmuuttajia koskevissa asioissa. Yhdessä muun henkilöstön kanssa selvittelemme esimerkiksi kielitaidottomien asioita.

Vankeusaika mahdollisuutena! – hankkeessa kehitetty

tehtäväkuva:

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisiin vankeihin keskittyvä työntekijä vakinaisena virkana Turun vankilaan maaliskuusta 2019 alkaen

- uusi tehtäväkuva Rikosseuraamuslaitoksella

Työskentely vähentää syrjintää, ennakkoluuloja ja edistää vähemmistön osallisuutta ja vähentää sitä kautta uusintarikollisuutta ja radikalisoitumista

Työskentelee ulkomaalais-taustaisen vankien kanssa

Huolehtii eri kieli- ja kulttuuritaustaisten tiedonsaannista, ulkopuolisten palveluiden saannista, edistää laitoksessa toimintoihin osallistumista

Aktivoi Rikosseuraamuslaitoksen yhteisyökumppaneita tuottamaan/kehittämään palveluita ulkomaalaistaustaisille, mm. ohjaus, neuvonta, koulutus, päihdetyö, omakieliset palvelut

Vaadittava osaaminen:

Kieli-, kulttuuri- ja maahanmuutto osaamista.

Edistää muun henkilöstön osaamisen kehittymistä ulkomaalaisiin ja maahanmuuttoon liittyviin kysymyksiin liittyen

Asiakastarinat

- Tarina 1- Nuori lähtijä
- Tarina 2 – Vain yksi ei lähtenyt

- Mitä tarinasta voi oppia?
- Entä jos itse kohtaan samankaltaisen tilanteen – mitä teen?

Mikä on tärkeää eri kieli- ja kulttuuritaustaisten kuntouttamisessa?

- Kontaktin luominen, yhteys asiakkaaseen
- Kuka on uskottava sanansaattaja?
- Kokonaisvaltainen auttaminen
 - Arkisessa asiassa auttaminen voi luoda kokemuksen avun saamisesta ja siitä, että joku välittää
 - Vastavuoroisuuden periaate
- Muutos ei synny väkisin, väittely ei auta tilannetta
- Pyydä apua ja tukea asiantuntijoilta
- Jos asiakas ei ole muutoksen polulla – turvallisuuden näkökulma korostuu

Haaveena MyFuture keskustelutarja ulkomaalaistaustaisille rangaistusta suorittaville

Kotimaahansa palaaville:

- Mihin olen palaamassa?
- Mitä siellä on odottamassa?
 - Mistä voin saada nyt tukea?
 - Entä tulevaisuudessa?
 - Maahanmuuttoviraston tilanne
 - Millaisia tunteita tilanne herättää?

Kohti suomalaisista yhteiskuntaa tuleville:

- Mikä on maassaolotilanteeni?
- Suomenkielentaso, mahdollinen testi, suunnitelma suomen kielen opiskeluun?
- Mitä ajattelen tekemästani rikoksesta?
- Mitä ajattelen suomalaisen yhteiskunnan lainsäädännöstä? Esim.
 - Seksuaalinen kanssakäyminen
 - Päihteiden käyttö
 - Fyysinen koskemattomuus
- Ketkä ovat minulle tärkeitä ihmisiä? Asuvatko he Suomessa vai jossain muualla?
- Kuulunko johonkin yhteisöön?
- Mitä tukea tarvitsen kotoutumiseen?

Tehtävä	HDL Projektipäällikkö
Haku alkaa	4.1.2019
Haku päättyy	21.1.2019
Työsuhdemuoto	Määräaikainen
Työ alkaa	1.2.2019
Työ päättyy	31.12.2021
Työsuhteen luonne	Kokoaikainen

Uusi hanke
alkamassa vuoden
2019 alussa!

Työpaikan kuvaus

Haemme UNIT turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajataustaisten vankien osallisuus ja hyvinvointi (STEA) -hankkeeseen

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖÄ

Projektipäällikön tehtävänä on vastata hankkeen kokonaisuudesta, henkilöstöstä, kehittämistyön etenemisestä, arvioinnista, viestinnästä, raportoinnista ja talouden seurannasta. Projektipäällikkö osallistuu myös hankkeen yksilötyöhön sekä pienryhmätoimintaan. Tehtävässä korostuu ulkomaalaistaustaisten vankien yksilöllisen vapautumisen tuen ja osallisuutta vahvistavan mallin rakentaminen sekä verkostoituminen kohderyhmän ja hankkeen toiminnan kannalta keskeisten tahojen kanssa.

Hankkeessa toteutetaan turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajataustaisten vankien ja vankeusaikaa suorittaneiden yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden vapautumisen kokonaisvaltaista tukea osallisuuden edistämiseksi.

Hankkeen keskeinen toiminta (yksilövalmennus ja pienryhmätoiminta) sijoittuu yhteistyövankeiloiden tiloihin Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella. Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen kanssa on laadittu aiesopimus ja he ovat osallistuneet hankkeen suunnitteluun. Lisäksi hankkeen työntekijöillä on yhteiset toimistotyötilat HDL:n toimitiloissa.

Hankkeen toteutuksen tueksi kerätty toteuttajaverkosto mahdollistaa laaja-alaisen kehittämistyön, toisilta oppimisen ja parhaiden käytäntöjen levittämisen ja juurruttamisen. Toteuttajien vankka ja pitkäaikainen asiantuntemus on ensiarvoisen tärkeää toimenpiteiden toteuttamiseksi, uusien verkostojen luomiseksi ja kohderyhmän tavoittamiseksi.